

Casusregie; inhoud en werkwijze

Notitie juni 2020

Casusregie is een van de zorgvarianten die De GezinsManager biedt. Was houdt casusregie in en wat wordt er verwacht van de betrokken gezinsmanager; de casusregisseur? In deze notitie een uitwerking. Naast de uitgangspunten van casusregie wordt het algemene primaire proces van De GezinsManager gevolgd, waaronder afname liriek en reguliere verslaglegging. Daarnaast treedt de meldcode in werking, wanneer dit aan de orde is.

Casusregie wordt ingezet wanneer het een ouder zelf niet lukt of beperkt lukt om regie te voeren en zelf beslissingen te nemen. Een ouder kan dit zelf aangeven en om casusregie vragen, maar het kan ook zo zijn dat de omgeving vindt dat dit wenselijk of zelfs noodzakelijk is. Bij casusregie is het gezin (minimaal) gemotiveerd om hulp te aanvaarden, maar zelf niet in staat om de regie te houden. Casusregie is bedoeld voor gezinnen die (tijdelijk) extra ondersteuning nodig hebben om te kunnen komen tot één plan, omdat ze zelf en de betrokken hulpverlening niet (meer) het overzicht en de regie hebben. Samenwerkingsafspraken tussen hulpverleners volstaan niet meer.

Het doel van casusregie is met alle partijen te komen tot één plan, één gezin en één regisseur.

- Bij casusregie wordt gewerkt vanuit een oplossingsgerichte werkwijze. Het bevat domein overstijgend analyseren van situaties waar sprake is van kinderen met opgroei-/ opvoedings-/ veiligheidsproblematiek, het omzetten van de analyse naar concrete doelen en zorgtoeleiding
 - De casusregisseur is verantwoordelijk voor het opstellen en coördineren van het gezinsplan (1 gezin-1 plan) met betrokkenen, en zorgt voor de coördinatie, begeleiding, volgen en toezien van het planmatig en doelgericht inzetten van (jeugd)hulp voor de jeugdigen en hun gezin/opvoeders.
 - Gedurende het hele proces van casusregie is er oog voor (on)veiligheid. De casusregisseur doet alles wat nodig is om de veiligheid van de kinderen (en ouders) te bewaken en in hun belang te handelen. Hij is degene die signalen ontvangt als de hulpverlening niet goed loopt of als de situatie in het gezin verandert. Als de gezonde en veilige ontwikkeling van kinderen in het gezin in gevaar is, moet de casusregisseur zijn relatie met het gezin soms op scherp zetten. Het is noodzakelijk consequenties te verbinden aan de beperkte draagkracht van ouders in relatie tot het zorgmijdende gedrag, de problematiek en de veiligheid en de ontwikkeling van kinderen. Als dit nodig is, grijpt hij in. Dit na overleg met de interne gedragsdeskundige. Hij kan dan opschalen naar andere of intensievere vormen van hulp en afschalen als de problemen van het gezin zijn afgenomen of beheersbaar zijn geworden, denk aan melding Veilig Thuis (meldcode) en ter bespreking voorleggen Jeugdbeschermingstafel.
- Het opstellen van een verzoek tot raadsonderzoek gebeurt door de casusregisseur.

Werkwijze casusregie

1. Het in kaart brengen van de problematiek van het gezin,
2. Een integrale probleemanalyse en een integraal plan voor het gezin
3. En voert regie over de uitvoering en de evaluatie van dit plan
4. Afsluiting

Hij doet dit samen met het gezin en andere professionals die bij het gezin zijn betrokken.

1. Het in kaart brengen van de problematiek van het gezin.

- De casusregisseur brengt in kaart wat er in het gezin aan de hand is. Alle leefgebieden dienen aan bod te komen (zie de domeinen in de evaluatieverslagen).
- Inventariseer alle betrokken professionals. Er wordt contact opgenomen met alle bij het gezin betrokken professionals.
- Bij jongere kinderen onder de 4 wordt standaard de JGz betrokken (consultatiebureau).
- Bij oudere kinderen wordt de school altijd betrokken.
- Indien er regelmatig contacten vanuit het gezin met de huisarts zijn, wordt deze gecontacteerd.

2. Een integrale probleemanalyse en een integraal plan voor het gezin.

- Na de inventarisatie van de problematiek maakt de casusregisseur, (in afstemming met de betrokken professionals) een *integrale probleemanalyse*. Deze probleemanalyse wordt de basis voor het bepalen van de juiste aanpak van de problemen in het gezin.
- Samen met andere betrokken professionals maakt de casusregisseur een *inschatting van de veiligheidsrisico's* die de gezinsleden (inclusief mogelijke ontwikkelingsbedreigingen voor de kinderen) lopen.
- De uitkomsten verwerkt de casusregisseur in een (1^e) evaluatieplan.
- Samen met het gezin en betrokken professionals stelt de regisseur een werkplan¹ op, waarin de doelen van het gezin en de verschillende hulpverleners met elkaar in overeenstemming zijn.
- De casusregisseur maakt samen met de betrokkenen een inschatting van de zelfredzaamheid van het gezin: Wat kan het gezin zelf en waarbij is hulp nodig? Wat kunnen ouders zelf doen en in hoeverre kunnen zij de regie dragen? Ook wordt het netwerk in kaart gebracht en de (on)mogelijkheden om het sociale netwerk in te zetten ter ondersteuning van het gezin.
- De doelen zijn gebaseerd op een gewenst perspectief voor de gezinsleden. De afweging voor de inzet van zorg en ondersteuning en de prioritering ervan, wordt gebaseerd op de problematiek van en doelen voor het hele gezin.
- Er is duidelijk beschreven wie wat doet.
-

¹ Zie bijlage

- Vervolgens draagt de casusregisseur zorg voor het *toeleiden naar de benodigde zorg en ondersteuning*. Hij maakt hierbij zowel gebruik van het sociale netwerk van het gezin, voorliggende voorzieningen en specialistische zorg en ondersteuning. De casusregisseur zorgt voor de benodigde beschikkingen en verwijzingen.

3. Casus regievoering over de uitvoering en de evaluatie van dit plan.

De casusregisseur houdt het overzicht, heeft zicht op hoe het met het gezin gaat en hoe de hulpverlening loopt. Hiertoe onderhoudt hij contact met het gezin, het sociale netwerk en met de professionals rondom het gezin.

- De casusregisseur organiseert (tussentijdse) *evaluatiemomenten* met alle professioneel en informeel betrokkenen om de kwaliteit en effectiviteit van de zorg en ondersteuning te evalueren, bij voorkeur in een vaste frequentie. Het is belangrijk dat de casusregisseur hier systematisch informatie voor verzamelt en periodiek de inschatting van de zelfredzaamheid en risico's maakt. Hij moet alert zijn op signalen over (de hulpverlening aan) het gezin, zodat hij - samen met het gezin en professioneel en informeel betrokkenen - zo nodig het plan kan bijstellen. Op deze wijze stuurt hij op het resultaat van hulp.
- Naast de evaluatiemomenten is helder op welke momenten de casusregisseur contact heeft met de betrokkenen.
- De casusregisseur maakt de afspraak dat de betrokkenen hem erover informeren wanneer dingen anders lopen dan afgesproken. De casusregisseur ontvangt hiervan een mondelinge en schriftelijke terugkoppeling van de betrokken professional. De casusregisseur maakt de inschatting samen met de betrokkenen of er acties moeten worden uitgezet en wie geïnformeerd dienen te worden. Ouders dienen altijd geïnformeerd te worden door de betrokken professional en de casusregisseur laat weten op de hoogte te zijn en indien nodig acties uit te zetten of ouders aan te zetten tot actie.
- Wanneer betrokkenen niet willen deelnemen aan de evaluatiemomenten of geen informatie willen delen dan noteert de casusregisseur dit in het dossier en informeert de verwijzer hierover.
- Wanneer gesignaleerd wordt dat de zorg niet goed op gang komt of betrokkenen zich niet aan de gemaakte afspraken houden, spreekt de casusregisseur degene die dit betreft hier op aan. Mogelijk is er een goede reden en dient er een aanpassing in het gestelde plan te komen. Indien nodig volgt er een terugkoppeling naar de verwijzer.
- Gemaakte afspraken met de betrokkenen worden vastgelegd in een document en verspreid via de mail door de casusregisseur. Dit werkplan is een bijlage van het (1^e) evaluatieplan.
- De casusregisseur monitort de hulpverlening en stuurt bij waar nodig. Hij is zelf geen hulpverlener.

In het geval er sprake is van nog een regisseur die regie voert vanuit een andere opdracht, bijvoorbeeld vanuit het strafrecht, is er afstemming tussen die regisseurs, om te komen tot een integraal plan waarbij de doelen op elkaar zijn afgestemd. Daarbij is proactieve afstemming, samenwerking, communicatie en informatie en duidelijkheid over wie welke taken uitvoert tussen de beide regisseurs van cruciaal belang

4. Afsluiting

Wanneer de zorgen verminderd zijn, de doelen bereikt, het gezin zelf weer in staat is om de regie op te pakken of er een opschaling nodig is, informeert de casusregisseur alle betrokkenen hierover – na intern overleg met de gedragsdeskundige - en sluit af waarbij er een eindrapport geschreven wordt met duidelijke omschrijving van het proces en op basis waarvan de inschatting gemaakt is dat de zorgvariant afgesloten kan worden. Het thema veiligheid dient ruime aandacht te krijgen in het eindrapport.

Werkplan².

Naam:

Datum:

Betrokken professionals en anderen (netwerk) die belangrijk zijn voor het gezin.

Naam Betrokkene:	Relatie tot het gezin en/of werkzaam bij welke instantie:	Mailadres:	Telefoonnummer:	Op welke dagen goed bereikbaar:
Afspraken over afstemming: Bijv 1 x per X weken telefonisch overleg Etc.....				

² Dit werkplan is onderdeel van je (1^e) evaluatieplan

Doelen en afspraken

Doelen	Wie doet	Wat

Bijlage Regiekaart Zeeland:³

2.3 Zeeuwse universele regiekaart (de)-escaleren

ZEEUWSE UNIVERSELE REGIEKAART (DE-)ESCALEREN SOCIAAL DOMEIN, ZORG & VEILIGHEID			
Fase 1 Het gewone leven	Fase 2 Er zijn zorgen en er is hulp nodig	Fase 3 Er is (ook) onveiligheid	Fase 4 Totale escalatie. Dreiging maatschappelijke onrust.
Problemen worden voorkomen door preventie en tijdig gesignaleerd als ze zich voordoen.	Kinderen en/of volwassenen hebben hulp nodig. Zo mogelijk wordt samen met het gezin/huishouden een plan gemaakt.	Complexe domein overstijgende problematiek. Samenwerking niet effectief of stagneert. De veiligheid is in gevaar.	Mogelijke aandacht media en (dreiging) maatschappelijke onrust.
Informele netwerk	Informele netwerk	Informele netwerk	Informele netwerk
Speelt in alle fases een rol			
Casusregie	Casusregie	Casusregie	Casusregie
Burgers voeren zelf regie, eventueel met steun van naasten en/of omgeving en/of vrijwilligers en/of basisvoorzieningen.	Vrijwillig kader: Cliënt voert zelf casusregie of <ul style="list-style-type: none"> Sociaal Wijkteam of Toegang of CJG of Zorgaanbieder of Veilig Thuis* of GI in opdracht van lokaal team als tandem GI/lokaal team Gedwongen kader: Casusregie is altijd belegd bij een professional <i>Jeugd:</i> (gezins-)voogd of jeugdreclasseringswerker van GI. <i>Volwassenen:</i> Reclassering, Forensische Zorg en zorgaanbieders	Vrijwillig kader: Casusregie is altijd belegd bij professional van: <ul style="list-style-type: none"> Sociaal Wijkteam of Toegang of CJG of Zorgaanbieder of Veilig Thuis** of GI in opdracht van lokaal team als tandem GI/lokaal team Gedwongen kader: Casusregie is altijd belegd bij een professional <i>Jeugd:</i> (gezins-)voogd of jeugdreclasseringswerker van GI. <i>Volwassenen:</i> Reclassering, Forensische Zorg en zorgaanbieders	Hier is sprake van twee sporen: 1. <i>Zorgcalamiteit bij zorgaanbieder.</i> De [afdeling Zorg] informeert ambtenaar AOV, communicatie en portefeuillehouder en burgemeester en procescoördinator en/of beleidsmedewerker sociaal domein. De portefeuillehouder en burgemeester bepalen bij zorgcalamiteit samen of een zorgcalamiteitsoverleg nodig (bij maatschappelijke onrust en/of imagoschade voor de zorg en/of politiek/bestuurlijke schade. 2. <i>Andere calamiteit 'sociaal domein'.</i> (Kans op) maatschappelijke onrust; informeren AOV. AOV informeert lokale driehoek en communicatieadviseur.
"Behandelregie"	"Behandelregie"	"Behandelregie"	"Behandelregie"
	Regiebehandelaar	Regiebehandelaar	Regiebehandelaar
Procesregie	Procesregie	Procesregie	Procesregie
	Gemeentelijk procesregisseur Sociaal Domein voert procesregie of OGGZ-team voert procesregie of Veilig Thuis.	Gemeentelijk procesregisseur Sociaal Domein voert procesregie of Veilig Thuis.	Ambtenaar Openbare Orde en Veiligheid (AOV) en [Afdeling zorg] hebben gezamenlijk procesregie. Indien nodig treedt het Sociaal Calamiteiten Plan Zeeland (versie 27 maart 2017) in werking.
Operationeel verantwoordelijk	Operationeel verantwoordelijk	Operationeel verantwoordelijk	Operationeel verantwoordelijk
Gemeentelijke basisvoorzieningen en betrokken organisaties	Teamleider integrale Toegang Sociaal Domein en managers betrokken professionals	Teamleider integrale Toegang Sociaal Domein en managers betrokken professionals	AOV in samenwerking/afstemming met [afdeling Zorg].
Bestuurlijk verantwoordelijk	Bestuurlijk verantwoordelijk	Bestuurlijk verantwoordelijk	Bestuurlijk verantwoordelijk
Wethouder sociaal domein	Wethouder sociaal domein	Wethouder sociaal domein informeert burgemeester.	Burgemeester en verantwoordelijk wethouder stemmen onderling af.

³ Handreiking Zeeuwse Regiekaart (de)-escaleren Sociaal Domein, Zorg en Veiligheid.
<https://www.inkoopjeugdhulpzeeland.nl/node/1681/attachment>